

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1709. usque ad annum 1714

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1782

VD18 90119266

§. 36. Hujus Inquisitionis successus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67615](#)

Sæc. XVIII. Cum ergo Mandarinus querelas a
A.C. 1710. Turnonio pridem Pro - Regi expositas
ac plurimorum testimoniis comproba-
tas omnique veritate & justitia sui-
fultas esse, probe cognosceret, Canto-
nem reversus est. Pro - Regi de omni-
bus exactam facturus relationem: Man-
darinum vero *Fuyé* ex reis præcipuum
utpote sibi a Mandarinio *Zütum* enix-
commendatum, excusare, totis vir-
ibus adlaborabat, potioremque culpan
in alium inferiorem Mandarinum no-
mine *Páchang* conjiciebat.

§. XXXVI.

Hujus Inquisitionis successus.

Fattinell. Percepta ac ponderata Mandarinis re-
Relat. p. 19. latione Pro - Rex cuncta accusa-
Relat. Ab- tionum capita legitime comprobata,
regé p. 376. omnesque querelas a Cardinale pro-
ductas veritati consonas esse declarabat,
instructisque judicii actis Mandarinum
Fuyé suo munere privandum esse pro-
nuntiabat: Cardinalis vero in reos le-
gum severitate agendum comperiens,
datis literis Pro - Regem enixe pre-
batur, ne castigarentur, qui in ipsum
deliquerint: Eapropter etiam Pro-Rex
ad colorandam vindictæ de reo Manda-
rino sumendæ dissimulationem specie
interpositæ hujus depreciationis obtenu-
ute

utebatur, simulque Gentilium more Sæc. XVIII.
 iniquissime introducto, Christianorum A. C. 1710.
 testimonia rejicit, caussatus, plenam
 eis fidem ob cultus disparitatem adhi-
 beri non posse: dumque in ceteros ju-
 dicii acta instruere pararet, intercessit
 Turnonii Cardinalis mors: qua com-
 perta fatis superque ad vindicandam
 justitiam egisse reputabat, si querelarum
 a Cardinale delatarum veritatem legi-
 time comprobatam fuisse publico de-
 creto declararet, quod etiam quarta
 post Cardinalis obitum die duodecima
 Junii præststitit, promulgato sequenti
 decreto:

„Videns ab extero Tolo accusatos
 „fuisse Sub - Chiliarchum, Sub - Cen-
 „turionem, Assessorem, & milites ac
 „satellites, quod pecuniam extorserint,
 „cibaria rapuerint, emptorem vinculis
 „strinxerint &c. Ideo, cum rem cer-
 „tius inquirendam mandavissem, ac-
 „cepi inquisitionem ab Hianxanæ Ci-
 „vitatis Chiliarho & a Rectore factam,
 „qui ordine & sigillatim res mihi re-
 „nuntiarunt. Dein vero a supremo
 „Præfecto his verbis edictum fuit, de
 „pecunia, quam militares Præfecti, &
 „Assessor extorserunt, certus assigna-
 „tus est numerus; præcipio tibi Tribu-
 „no ærarii: ut deleges Cantonis, Nan-
 „hjunis & Christiano Cen, Trium Ci-

Sæc. XVIII. „vitatum Prætorem, qui Macaone
A.C. 1710. ipsemet vadat, ad inquirendum a Tolo,
„qui interrogatus respondebit,
„quo pecunia tradita fuerit, quo mente
„& qua die: verumne sit, an falsum
„& alia hujusmodi. Spero, super
„mum Præfectum pro sua summa misericordia, singularisque extraneo
„benigne excipiendi voluntate non per
„missurum civilibus, & militaribus
„Præfectis, ut ullam molestiam, au
„damna inferendi caussam prætendan
„Huic mandato morem gerens, post
„quam inquisitionem certo facienda
„demandavi, jam vero accepta inqu
„sitione a præfato prætore facta cur
„testificationibus omnibus, & conside
„rationibus ab ipsomet factis, quæ cur
„ad me periata fuerint, ego Tribunus
„clarissimus singulariter attendens exist
„mo, quæcunque a Tolo objella sunt in
„pita, singula testimoniiis comprobari; id
„que juxta singula capita infligendas esse po
„nas. Verum quælibet illa testimoni
„sunt ipsius, Europæorum, & eander
„religionem profitantium, unius dum
„taxat partis verba. Præterea non
„omnino credendum est, his verbis non
„sunt falsi, aut commentitii subesse. Porro
„cum Tolo rogaverit, ne severius punia
„tur; utrum deceat cum ipsis clemen
„tius agere, & poenas remittere, an
„non

„non? reverenter expecto, donec su- Sæc. XVIII.
 „premus Præfectus ea de re statuat, A. C. 1710.
 „ac decernat. Item supplex rogo Re-
 „verendissimum Præfectum, ut edicat,
 „& jubeat Hianxanæ Civitatis Chi-
 „liarcho, ac Rectori, ut imposterum
 „civiles, ac militares Præfecti officio
 „suo fungentes diligentiam adhibeant
 „in continendis, & coercendis militi-
 „bus, ac satellitibus, qui stationis vi-
 „ces permutant, ut leges revereantur,
 „& servent; ita ut solo custodiendi Tolo
 „munere fungentes, caveant, ne sicut
 „antea, negotia facessant, neve ullam
 „molestiam, aut damna inferendi cau-
 „sam prætendant. Si iterum commit-
 „tant, nec resipiscant; si inquisitione
 „facta, aliquid audiatur: si quæ in ipsos
 „accusatio confletur, statim in eos
 „quorum est custodire, per civiles, mi-
 „litaresque Præfectos, denuntiatio, ac
 „delatio fiat: milites ac satellites sta-
 „tim comprehensi poenis afficiantur.
 „Hoc ita fieri decet.,,

„Generalis duarum Provinciarum
 „his verbis edicit: quemadmodum exposi-
 tum fuit, ita fiat. Severe præcipitur iis,
 „quorum est custodire, civilibus, militari-
 busque Præfectis, ut milites ac satellites
 contineant, & coerceant, ut solo custo-
 diendi munere fungantur. Si deinceps au-
 deant, quemadmodum antea fecerunt, ne-
 gotiq

Sæc. XVIII. gotia faceſſere, & molestiam creare, gro-
A. C. 1710. vioribus proſecto ſuppliciis affientur.

Præterea expedito, donec Pro-Rex hi-
verbis edicat, ac decernat. Pro-Rex hi-
verbis edicit: jutxa renuntiationem fa-
ctam, id ortum eſſe ex nimia in custodiē
do ſeveritate. Testes omnes ſunt ejusdem
Religionis viri, vix potest iphis perpera-
fides adhiberi.

„Quemadmodum expositum fuit
„ita dijudicatur, ac decernitur. Si
„etiam ſevere præcipitur Hianxanæ C.
„vitatis Rectori, ac Chiliarcho, ci-
„libus, ac militaribus Præfectis,
„milites ac ſatellites contineant,
„coerceant, ne iphis liceat negotia fa-
„ceſſere. Si quid deinceps audiatur
„certo certius pœnis affientur non le-
„vibus. Item expeſto, donec Gene-
„ralis duarum Provinciarum pervenit.

§. XXXVII.

*Extremus Turnonii morbus, ejusque
Testamentum.*

Bahr nov.

Sin. not.

pag. 99.

Guarnac.

Vit. Pontif.

pag. 142.

Vit. Card.

t. I. p. 900.

Tot igitur calamitatibus, injuriisque
pressus, & calumniis quotidie
impetus Cardinalis acerbissimis
viscerum doloribus per plures annos
summa animi constantia toleratis con-
ſiciebatur, ejusque vires intimo mæ-
rore frangebantur, moleſtissime ferens,
quod